ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମୀ ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ

କୃଷ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ସୁଆର

ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ନୀତି, ନିୟମ ଓ ଆଦର୍ଶରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ଝାସ ଦେଇଥିବା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ମହାନ୍ତି ହେଉଛନ୍ତି ଅନ୍ୟତମ ।

ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ, ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ, ନିଶା ନିବାରଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଭାରତଛାଡ ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରଭୃତିରେ ଯୋଗଦେଇ ସେ ଦେଶ ପାଇଁ ବହୁବାର କାରାବରଣ କରିଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ବାଲେଶ୍ୱର ଜେଲ୍, ପାଟନା କ୍ୟାମ୍ପ ଜେଲ୍ ଓ ବ୍ରହ୍ମପୁର ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଜେଲ୍‌ରେ ରହିବାକୁ ପଡିଥିଲା ।

ସେ ଥିଲେ ଏକାଧାରରେ ଜଣେ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ, ସଂଗଠକ, ବିଧାୟକ, ସାଂସଦ, ସରଳ, ଅମାୟିକ, ନିଷ୍ପାପର କର୍ମୀ ଓ ବହୁମୁଖୀ ପ୍ରତିଭାର ଅଧିକାରୀ । ଗୋକୁଳିବାବୁ ନାମରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ସେ ଖୁବ୍ ପରିଚିତ । ସରଳ ଓ ନିରାଡମ୍ବର ଜୀବନଯାପନ କରିବାକୁ ସେ ପସନ୍ଦ ମଣୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଚାଲିଚଳନ, କଥାଭାଷା, ବ୍ୟବହାର ଓ ପୋଷାକପତ୍ର ସବୁ ସରଳ ଥିଲା । ସେ ଖଣ୍ଡିଏ ଖଦଡ ଧୋତି, ପଞ୍ଜାବୀ, କାନ୍ଧରେ ଖଦଡ ବ୍ୟାଗ ଓ ଚପଲ ହଲେ ପରିଧାନ କରୁଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ରାଜନୈତିକ ମର୍ଯ୍ୟାଦାର ଅଧିକାରୀ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ମନରେ ତିଳେହେଲେ ଗର୍ବ ନଥିଲା ବା ସେ ନିଜ ପାଇଁ ଓ ନିଜ ପରିବାର ପାଇଁ କୌଣସି ସୁଖ ସୁବିଧାଜନକ ରହଣି ଓ ଚଳଣିର ସୁବିଧା କରିପାରି ନଥିଲେ । ତାଙ୍କଭଳି ତ୍ୟାଗୀ ମଣିଷ ବାସ୍ତବରେ ବିରଳ ।

ଏହି ପ୍ରଥିତଯଶାଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ହୁଏ ୧୮୯୯ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୨୩ ତାରିଖରେ ଭଦ୍ରକ ସହରର କେନ୍ଦ୍ରସ୍ଥଳୀ କୁଆଁସ ଗ୍ରାମର ଏକ ସ୍ୱଚ୍ଛଳ ଜମିଦାର ପରିବାରରେ । ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ନାମ ଉଦୟନାଥ ମହାନ୍ତି ଓ ମାତାଙ୍କ ନାମ ମୁକ୍ତା ଦେବୀ । ତାଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସ ହୋଇଥିଲା, ସେ ତାଙ୍କ ନିଜ ବଡବାପାଙ୍କ ପୁଅ ଗଦାଧରଙ୍କ ସହିତ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶୋଭାଯାତ୍ରାରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗଦେଇ ଦାୟିତ୍ୱ ନେବା ପୂର୍ବରୁ ୧୯୦୫ରେ ବଙ୍ଗଭଙ୍ଗ ଆନ୍ଦୋଳନ ବେଳରୁ ସେ ଖଦଡ ପିନ୍ଧୁଥିଲେ ଓ ସେ ଓଜସ୍ୱୀ କଣ୍ଠରେ 'ବନ୍ଦେ ମାତରମ୍' ସଂଗୀତ ବୋଲି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ ଓ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରୁଥିଲେ । ଭାଇଙ୍କ ସଂଗୀତ ଶୁଣି ସେ ମୁଗ୍ଧ ହେବା ସାଙ୍ଗକୁ ତାଙ୍କ କୋମଳମତି ମନରେ ଏହା ଗଭୀର ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲା । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଭଦ୍ରକ ହାଇସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢୁଥିବା ବେଳେ ସେଠାକାର ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ଶାକ୍ୟ ସିଂହ ସେନ ଜାତିପ୍ରୀତି ତଥା ଦେଶାତ୍ମବୋଧ ଜ୍ଞାନ ଶିଖାଉ ଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ମନରେ ଏଠାରୁ ହିଁ ଦେଶ କାମ ଚିନ୍ତାଧାରାର ମୂଳଦୁଆ ପଡିଥିଲା ।

ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ମହାନ୍ତି କୁଆଁସ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତି କରିବା ପରେ ଭଦ୍ରକ ହାଇସ୍କୁଲରୁ ୧୯୧୬ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ସେ ରେଭେନ୍ସା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମ ଲେଖାଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ସେ ବି.ଏ. ପଢୁଥିବା ସମୟରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଝାସ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସହପାଠୀମାନେ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କ

ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ ଅଧିକାରୀ ହେବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ବେଳେ ସେ ପଢ଼ା ଛାଡି ଦେଶମାତୃକାକୁ ମୁକ୍ତି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନରେ ୧୯୨୧ ମସିହାରେ ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଯୋଗଦେଇ ପ୍ରଥମେ କାରାବରଣ କରିଥିଲେ । ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ଭାଷଣରେ ସେ ପ୍ରଭାବିତ ହେବା ସାଙ୍ଗକୁ ଏଥିରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ଥିଲେ ସହପାଠୀ ଯଦୁମଣି ମଙ୍ଗରାଜ । ପଲ୍ଲୀକବି ନନ୍ଦକିଶୋର ବଳଙ୍କ ସାନ୍ନିଧ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ତ୍ୟାଗପୂତ ସାଧନା ଆଡକୁ ପଥ ସୁଗମ କରିବା ଦିଗରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସହାୟକ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଜେଲ୍‌ରୁ ବାହାରି ଅଳକାଶ୍ରମର ଜାତୀୟ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କିଛିଦିନ ଶିକ୍ଷକତା କରିଥିଲେ ।

୧୯୩୦ ମସିହା ଐତିହାସିକ ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ବେଳେ ତାଙ୍କର ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଥିଲା । ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାର ଇଞ୍ଚୁଡିଠାରେ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହରିହରଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ପ୍ରଥମ ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀଭାବେ ମୁଠାଏ ଲୁଣ ଉଠାଇ ସେ ଆଇନ ଭଙ୍ଗ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ପୋଲିସ୍‌ଠାରୁ ଲାଠି ପ୍ରହାର ଖାଇବା ସହିତ ପାଟଣା କ୍ୟାମ୍ପ ଜେଲ୍‌ରେ ଛଅମାସ ଜେଲ୍‌ଦଣ୍ଡ ଭୋଗ କରିଥିଲେ । ସେଠାରେ ଜେଲ୍‌ରେ ଥିବାବେଳେ ଗୋଲକାନନ୍ଦ ମହାନ୍ତି ନାମରେ ଜଣେ ଡକାୟତଙ୍କ ତିରୋଧାନ ହେବାରୁ ଇଂରେଜ ସରକାର ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ମହାନ୍ତି ମରିଗଲେ ବୋଲି ଜାଣିଶୁଣି ମିଥ୍ୟା ମୃତ୍ୟୁ ସମ୍ବାଦ ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବର ପଠାଇବାରୁ ସମସ୍ତେ ଘରେ ଛାନିଆ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ପରେ ତାଙ୍କ ପିଉସା ଗଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ଓକିଲଙ୍କୁ ଟେଲିଗ୍ରାମ କରିବାରୁ ସେ ସଠିକ୍ ଖବର ଦେବାରୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ । କାରାଗାରରୁ ମୁକୁଳି ସେ ନିଶା ନିବାରଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ୧୯୩୨ ମସିହାରେ ସେ ଚନ୍ଦନ ବଜାରର ଜଲିଲ୍ ସେଠଜୀଙ୍କ ଅଫିମ ଗଂଜା ଦୋକାନ ଆଗରେ ପିକେଟିଂ କରିବାର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସହିତ ସେତିକିବେଳେ ଥିଲେ ସଂଗ୍ରାମୀ ସାଥୀ ହନିଫ୍ ବାବୁ ଓ ସରମଙ୍ଗା ଗ୍ରାମର ଭୋଳାନାଥ ମହାପାତ୍ର । ପୋଲିସ୍‌ର ମାଡ ପରେ ପରେ ତାଙ୍କ ସହିତ ଗିରଫ ହୋଇଥିଲେ ସମସ୍ତ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ଚାଲିଥିବା ସମୟରେ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କୁ ଏଥିରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସହଯୋଗ ନକରିବା ପାଇଁ ଗାନ୍ଧିଜୀ ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଅହିଂସା ନୀତିରେ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ପରିଚାଳିତ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚେତାବନୀ ଶୁଣାଇଥିଲେ । ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ଏହି ସତ୍ୟାଗ୍ରହରେ ଭାଗ ନେଇ କାରାବରଣ କରିଥିଲେ ।

୧୯୪୨ ଭାରତଛାଡ ଆନ୍ଦୋଳନ ବେଳେ ଭଦ୍ରକ ସବ୍‌ଡିଭିଜନ୍‌ର ବାସୁଦେବପୁର ଥାନାର ଇରମ୍‌ଠାରେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ପୋଲିସ୍ ବାହିନୀର ନିର୍ମମ ଗୁଳିକାଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲା । ଏଠାରେ ୨୮ ଜଣ ମୃତାହତ ହେବା ସାଙ୍ଗକୁ ଶତାଧିକ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ କ୍ଷତବିକ୍ଷତ ହୋଇଥିଲେ । ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଶହୀଦ ହୋଇଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ପରିବାରକୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବା ସହିତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଯଥାସାଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଥିବାରୁ ପୋଲିସ୍ ତାଙ୍କୁ ଗିରଫ କରି ପ୍ରଥମେ ଭଦ୍ରକ ଜେଲ୍ ଓ ତତ୍‌ପରେ ବାଲେଶ୍ୱର ଜେଲ୍‌କୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରିଥିଲେ । କିଛିଦିନ ପରେ ତାଙ୍କୁ ଭାରତରକ୍ଷା ଆଇନ୍ ବଳରେ ବାଲେଶ୍ୱର ଜେଲ୍‌ରୁ ବ୍ରହ୍ମପୁର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଜେଲ୍‌କୁ ପଠାଇ ଅଟକବନ୍ଦୀ ଭାବରେ ୧୯୪୫ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖିଥିଲେ । ସେଠାରେ ବିଖ୍ୟାତ ନେତୃବୃନ୍ଦ ଯଥା– ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀ, ମୋହନ ନାୟକ, ମହମ୍ମଦ ହନିଫ୍, ବିନୋଦ କାନୁନ୍‌ଗୋ, ମୋହନ ଦାସ, ପ୍ରାଣନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଜୟକୃଷ୍ଣ ମହାନ୍ତି ପ୍ରମୁଖ ତାଙ୍କର ସହବନ୍ଦୀ ଭାବରେ ରହିଥିଲେ । ଅବଶେଷରେ ୧୯୪୫ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ସେ କାରାମୁକ୍ତ ହୋଇ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ଗ୍ରାମ୍ୟ ସ୍ୱରାଜର ସଫଳ ରୂପାୟନ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟିତ ହୋଇଥିଲେ ।

ସେ ୧୯୪୮ ମସିହାରୁ ୧୯୫୨ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ବୋର୍ଡର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଥିଲେ । ୧୯୫୨ରେ ବନ୍ତ ଭଣ୍ଡାରିପୋଖରୀ ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରୁ ବିଧାୟକ ଭାବେ ଓଡିଶା ବିଧାନସଭାକୁ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ୧୯୫୭ ଯାଏ ତା'ର ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ । ୧୯୬୧ରେ ଭଣ୍ଡାରିପୋଖରୀ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ସେ ଅବିଭକ୍ତ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ୧୯୬୨ରେ ବାଲେଶ୍ୱର ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରୁ ଲୋକସଭାକୁ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ୧୯୬୭ ଯାଏଁ ଜଣେ ଦକ୍ଷ ସାଂସଦ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇଥିଲେ ।

ସେ ସାଳନ୍ଦୀ ନଦୀ କୂଳରେ ପଥର ବନ୍ଧ, କୁଆଁସଠାରେ ମାଇନର ସ୍କୁଲ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ଜନହିତକର କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଏକାଧିକବାର ବାଲେଶ୍ୱରର ପ୍ରଳୟଙ୍କରୀ ବନ୍ୟା ଓ ଭଦ୍ରକ ସବ୍‌ଡିଭିଜନର ବ୍ୟାପକ କ୍ଷତି ହେତୁ ସେ ପୁଣ୍ୟାତ୍ମା ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ବନ୍ୟା ଦୁର୍ଗତଙ୍କ ସେବାରେ ନିଜକୁ ନିୟୋଜିତ କରିଥିଲେ । ସଂଗ୍ରାମୀ ଜୀବନ ସହ ଅନେକ ଉନ୍ନତି ଓ ଗଠନମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ସେ ଉଦାହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ ।

ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତା ନିବାରଣ, ଖଦି ପ୍ରସାରଣ, ନିଶା ନିବାରଣ କୁଷ୍ଠରୋଗୀ ଚିକିତ୍ସା, ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା, ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ଏକତା, ବାଲ୍ୟବିବାହ ନିରାକରଣ, କୃଷକ ସମାଜ ଗଠନ, ପ୍ରାକୃତିକ ଦୁର୍ବିପାକରେ ବିପନ୍ନ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ରିଲିଫ୍ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ନିପଟ ମଫସଲରେ ଆଶ୍ରମ ସ୍ଥାପନ କରିବା ଥିଲା ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟତମ ସଫଳତା । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ୧୯୩୪ରେ ସେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସହ ପଦଯାତ୍ରା କରିଥିଲେ । ତତ୍‌କାଳୀନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀଙ୍କର ପ୍ରୋତ୍ସାହନରେ ବିନୋବାଙ୍କର ପଦଯାତ୍ରା ଓ ଭୂମିଦାନ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସେ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ୧୯୫୮–୬୦ ଭାରତ ସେବକ ସମାଜର ସେ ସଂଗଠକ ଥିଲେ ।

ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ସଂଘର ସେ ସଭାପତି ଥିଲେ । ଉପଦେଶ ଛଳରେ ସେ କହୁଥିଲେ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ ସଂଗଠିତ ହୋଇ ଗାନ୍ଧୀମାର୍ଗରେ ସମାଜ ସେବା ନକରିଲେ ଭତ୍ତା ଗ୍ରହଣ କରିବା ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷେ ଅନ୍ୟାୟ । ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଶୈଳୀକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଜଣାଯାଏ, ସେ ଏହାକୁ ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଦିଗରେ ଶେଷ ନିଃଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚେଷ୍ଟିତ ଥିଲେ ।

୧୯୭୪ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୪ ତାରିଖରେ ତାଙ୍କର ପରଲୋକ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଆଜି ନାହାନ୍ତି ସତ, ହେଲେ ରଖିଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ଚିରନ୍ତନ ସ୍ମୃତି । ତାଙ୍କ ପରି ଜଣେ ନିଷ୍ପାପର ସଂଗ୍ରାମୀ ଓ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ମଣିଷ ବାସ୍ତବରେ ଆଜି ବିରଳ । ଆମେ ତାଙ୍କ କଠୋର ସାଧନା, ଅପରିମିତ ସାହସ ଓ ଦେଶପ୍ରୀତିରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମ ଯୁବପିଢ଼ି ଉତ୍ତମ ବୁଝାମଣା ସହ ଆମ ସହାବସ୍ଥାନରେ କାନ୍ଧକୁ କାନ୍ଧ ମିଳାଇ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଆମ ସାମାଜିକ ଜୀବନ ସୁସ୍ଥ ଓ ସୁନ୍ଦର ରହିବା ସଙ୍ଗେ ଅଖଣ୍ଡତା ବଜାୟ ରହନ୍ତା ।

ଏମ୍.ଆଇ.ଜି–୧, ୪୨/୧
ହାଉସିଂବୋର୍ଡ କଲୋନୀ
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରପୁର, ଭୁବନେଶ୍ୱର–୧୬

ହେ କଳା ଠାକୁର

ହଂସନାଥ ମୁଦୁଲି

ହେ କଳା ଠାକୁର
କି ସୁନ୍ଦର ଆହା ରୂପ ଶୋଭା ତୋହର
ମୋତେ ଭଲ ଲାଗେ ପୁଣି
ତା'ଠୁ ବଳି ସୁନ୍ଦର ତୋ ଗଢ଼ା ସଂସାର ।

ତୋ ଦେହ କଳାରୁ ଟିକେ ମାଗି ନେଇ
ରାତିର କଳା ସୁନ୍ଦର
ତୋ ଆଖି ନୀଳରୁ ଧାସେ ମାଖି ଦେଇ
ସୁନୀଳ ସିନା ସାଗର
ରାତିର ସାଗର ମଧୁମୟ ଦିଶେ
ତା'ଠୁ କିବା ମନୋହର !

ତୋ ବସନୁ ଟିକେ ହଳଦୀ ଲଗାଇ
ହସୁଥାଏ କନିଅର
ତୋ ପାଦରୁ ଧାସେ ଧୂଳି ବୋଳିହୋଇ
ଗରବ ବଡଦାଣ୍ଡର
ତୋ ହାତ ମଖାରେ ସାରା ଦୁନିଆଟା
ବହୁ ରଙ୍ଗେ ଝଲମଲ ।

ଖଣ୍ଡଗିରି (ଡୁମଡୁମା–କ)
ଭୁବନେଶ୍ୱର–୭୫୧୦୩୦

❖ ❖ ❖